

Chapter 20

Community of Practice in Uralic Studies (COPIUS), www.copius.eu

Introduction to Mari

Jeremy Bradley, jeremy.moss.bradley@univie.ac.at

Last updated 30 November 2021

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

The European Commission's support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents, which reflect the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Review

1. Compound past tense I

	лудаш (-ам) 'to read'	
	Positive	Negative
1Sg		
2Sg		
3Sg		
1Pl		
2Pl		
3Pl		

1. Compound past tense I

	лудаш (-ам) 'to read'	
	Positive	Negative
1Sg	лудам ыл'е	ом луд ыл'е
2Sg	лудат ыл'е	от луд ыл'е
3Sg	лудеш ыл'е	огеш (ок) луд ыл'е
1Pl	лудына ыл'е	огына (она) луд ыл'е
2Pl	лудыда ыл'е	огыда (ода) луд ыл'е
3Pl	лудыт ыл'е	огыт луд ыл'е

2. Compound past tense II

	лудаш (-ам) 'to read'	
	Positive	Negative
1Sg		
2Sg		
3Sg		
1Pl		
2Pl		
3Pl		

2. Compound past tense II

	лудаш (-ам) 'to read'	
	Positive	Negative
1Sg	лудам улмаш	ом луд улмаш
2Sg	лудат улмаш	от луд улмаш
3Sg	лудеш улмаш	огеш (ок) луд улмаш
1Pl	лудына улмаш	огына (она) луд улмаш
2Pl	лудыда улмаш	огыда (ода) луд улмаш
3Pl	лудыт улмаш	огыт луд улмаш

3. Gerund ~ converb of prior action ('after') in -мек(е)

Infinitive		Verbal stem	Gerund in <i>-мек(е)</i>
лудаш (-ам)	to read	луд-	
налаш (-ам)	to take	нал-	
тунемаш (-ам)	to learn	тунем-	
кочкаш (-ам)	to eat	кочк-	
шинчаш (-ам)	to sit down	шинч-	
лекташ (-ам)	to leave	лект-	
возаш (-ем)	to write	возо-	
пураш (-ем)	to enter	пуро-	
илаш (-ем)	to live	иле-	
келшаш (-ем)	to agree	келше-	
каяш (-ем)	to go	кае-	

3. Gerund ~ converb of prior action ('after') in -мек(е)

Infinitive		Verbal stem	Gerund in -мек(е)
лудаш (-ам)	to read	луд-	лудмек(е)
налаш (-ам)	to take	нал-	налмек(е)
тунемаш (-ам)	to learn	тунем-	тунеммек(е)
кочкаш (-ам)	to eat	кочк- (> коч-)	кочмек(е)
шинчаш (-ам)	to sit down	шинч- (> шич-)	шичмек(е)
лекташ (-ам)	to leave	лект- (> лек-)	лектмек(е)
возаш (-ем)	to write	возо-	возымек(е)
пураш (-ем)	to enter	пуро-	пурымек(е)
илаш (-ем)	to live	иле-	илымек(е)
келшаш (-ем)	to agree	келше-	келшымек(е)
каяш (-ем)	to go	кае-	кайымек(е)

3. Gerund ~ converb of prior action ('after') in -мек(е)

Possessive suffixes:

	кочмек(е) >
1Sg	
2Sg	
3Sg	
1Pl	
2Pl	
3Pl	

3. Gerund ~ converb of prior action ('after') in -мек(е)

Possessive suffixes:

	кочмек(е) >
1Sg	кочмекем
2Sg	кочмекет
3Sg	кочмекыже ~ кочмекше
1Pl	кочмекына
2Pl	кочмекыда
3Pl	кочмекышт

4. Future-necessitive participle in -шаш

Infinitive		Verbal stem	Participle in <i>-шаш</i>
лудаш (-ам)	to read	луд-	
налаш (-ам)	to take	нал-	
тунемаш (-ам)	to learn	тунем-	
кочкаш (-ам)	to eat	кочк-	
шинчаш (-ам)	to sit down	шинч-	
лекташ (-ам)	to leave	лект-	
возаш (-ем)	to write	возо-	
пураш (-ем)	to enter	пуро-	
илаш (-ем)	to live	иле-	
келшаш (-ем)	to agree	келше-	
каяш (-ем)	to go	кае-	

4. Future-necessitive participle in -шаш

Infinitive		Verbal stem	Participle in <i>-шаш</i>
лудаш (-ам)	to read	луд-	лудшаш
налаш (-ам)	to take	нал-	налшаш
тунемаш (-ам)	to learn	тунем-	тунемшаш
кочкаш (-ам)	to eat	кочк- (> коч-)	кочшаш
шинчаш (-ам)	to sit down	шинч- (> шич-)	шичшаш
лекташ (-ам)	to leave	лект- (> лек-)	лектшаш
возаш (-ем)	to write	возо-	возышаш
пураш (-ем)	to enter	пуро-	пурышаш
илаш (-ем)	to live	иле-	илышаш
келшаш (-ем)	to agree	келше-	келшышаш
каяш (-ем)	to go	кае-	кайышаш

5. Passive participle + postposition

сар ( )

> лудаш (-ам) ( )

сар деч ончыч

> лудмо деч ончыч

сар годым

> лудмо годым

сар деч вара

> лудмо деч вара

сар нерген

> лудмо нерген

сар дене

> лудмо дене

сар шотышто

> лудмо шотышто

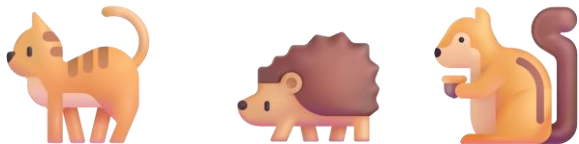
сарлан көра

> лудмылан көра

6. Plural suffix -ла

пырыс-влак, пырыс-шамыч

пырысмыт

олалаште, олалаш(ке), олалаш, олала гыч, ...

7. Negative pronouns & adverbs

Interrogative		Negative	
кӧ	who		nobody, no one
мо	what		nothing
могай	what kind of		no kind of
мыняр(е)	how many/much		no, none (at all), not at all
кузе	how?		in no way, by no means
кунам	when?		never
куш(ко)	where (to)?		nowhere, anywhere
кушто	where?		nowhere, anywhere
кушан	where? where to?		nowhere, anywhere
кушеч(ын)	from where?		from nowhere, from anywhere

7. Negative pronouns & adverbs

Interrogative		Negative	
кө	who	н'игӧ	nobody, no one
мо	what	н'имо	nothing
могай	what kind of	н'имогай	no kind of
мыняр(е)	how many/much	н'имыняр(е)	no, none (at all), not at all
кузе	how?	н'игузе	in no way, by no means
кунам	when?	н'игунам	never
куш(ко)	where (to)?	н'игуш(ко)	nowhere, anywhere
кушто	where?	н'игушто	nowhere, anywhere
кушан	where? where to?	н'игушан	nowhere, anywhere
кушеч(ын)	from where?	н'игушеч(ын)	from nowhere, from anywhere

7. Negative pronouns & adverbs

Nominative	н'игӧ	н'имо	н'имогай
Genitive	н'игӧн	н'имон	н'имогайын
Dative	н'игӧлан	н'имолан	н'имогайлан
Accusative	н'игӧм	н'имом	н'имогайым
Comparative	н'игӧла	н'имола	н'имогайла
Inessive	-	н'имошто	н'имогайыште
Illative	-	н'имошко	н'имогайышке
Lative	-	н'имоэш	н'имогаеш

7. Negative pronouns & adverbs

иктат ~ ик ...-ат

Иктат кодын огыл.	Nobody stayed.
Ик мутымат ом умыло.	I don't understand a word.

8. Multi-part directional system

Motion toward		No motion		Motion away from	
воктeк(е)	beside, next to	воктeн(е) воктелан	beside, next to	воктeч(ын)	(away) from
йымак(е) йымалан	under, underneath	йымалне йымалан	under, underneath	йымач(ын)	out from under
ончыко ончылан	in front of, before	ончылно ончылан	in front of, before	ончыч(ын)	from in front of
үмбак(е) үмбалан	onto, on top of	үмбалне үмбалан	on, on top of	үмбач(ын)	from the top of, from above
шенгек(е) шенгелан	behind	шенгелне шенгелан	behind	шенгеч(ын)	out from behind

8. Multi-part directional system

Motion toward		No motion		Motion away from	
куш(ко) кушан	where to?	кушто кушан	where?	кушеч(ын)	from where?
туш(ко) тушан	(to) there	тушто тушан	there	тушеч(ын)	from there
тыш(ке) тышан	(to) here	тыште тышан	here	тышеч(ын)	from here

9. Concessive clause with гынат

Conditional гын 'if'

Кайык-влак чоҥештен каят гын, шыже толеш.

+ат 'and, also, even'

= Concessive гынат 'even if'

Ўдырна изи гынат, лудын кертеш.

Exercises

6.

Тенгече ме шочмо ялышкына мийышна.

Мемнан ялна сылне Элнет сереш верланен.

Элнет серыште тўрлө пеледыш кушкеш.

Кайык-влак мурат.

Мўкш-влак мўйым погат.

Пытартыш жапыште мемнан ялна пеш мотор лийын.

Ялыште у асфальт корным ыштыме.

Кресаньык-влак шуко у мотор пёртым чоҥеныт.

Кажне пёртыш вўдым да газым пуртеныт.

Нуно шуко вольыкым ончат, ялозанлыкыште тыршен ыштат.

